

HET PIJPENGLACHT SONNEVELT IN GOUDA

door J. van der Meulen

In 1996 heeft in het genealogisch maandblad *Ons Voorgeslacht* (1) een uitgebreide genealogie gestaan over de familie Sonneveld. In dit geslacht komen veel pottenbakkers en pijpenmakers voor. Het voorkomen van beide beroepen in een familie had veel voordelen. De ongebakken pijpen werden tegen betaling door de pottenbakkers gebakken, zodat de samenwerking wederzijds gewin bracht.

Dit artikel is een uittreksel van het bovenstaande, waarin alleen de pijpenbakkers en hun merken zijn overgenomen.

Twee zoons van Adriaan Willemsz. Sonneveld, namelijk Jacob en Dirk, werden in 1640 pottenbakker, de derde zoon Jan werd pijpenmaker (zie stamboom). Hoewel de vierde zoon Willem Adriaansz. als smid zijn kost verdiende, komen ook in zijn nageslacht pijpenmakers voor. Dirk Adriaansz. nam in 1644 de pottenbakkerij "in de Goude Leeuw" op de Raam over. Het pottenbakkersambacht bleef gedurende zes generaties in zijn nageslacht bestaan, tot aan het begin van de 19e eeuw. De pijpenmakers waren meer verspreid in de familie. De laatste zelfstandige pijpenmaker was Krijn Ariesz., die in 1768 uit het gilde stapte en in 1700 overleed.

In het genoemde artikel staat, dat Arie Jacobsz. het merk ASV gezet zou hebben. Dit is echter niet juist. In het gildeboek van afgelegde proeven van bekwaamheid (3) staat, dat Arie in 1684 het merk AVS aanneemt (zie afbeelding).

1684

V
AS

Adriaan Sonneveld voert voor zijn merk

Verwarring is ontstaan met Arie Tobiasz., de zoon van Tobias Jacobsz., die op 22 mei 1720 zijn proef aflegt en het merk IAB gaat voeren. Omstreeks 1730 blijkt hij ook het merk ASV (2) te voeren. Dit merk komt verder in de Goudse merkenlijst niet meer voort. Het merk AVS was toen in het bezit van Adrianus Vlootesteijn.

Aaltje de Vos, de weduwe van Arie Tobiasz., laat in 1747 haar testament opmaken. Hierin bepaalde zij, dat haar kinderen, waaronder Tobias en Krijn, de pijpenmakerij tot hun voordeel moesten aanhouden.

In onderstaande stamboom zijn de namen van pijpenmakers (en knechts) vet gedrukt. Onder elkaar staan de gezinsleden. Elke insprong geeft een nieuwe generatie aan.

Famile (van) Sonnevelft

Adriaan Willemsz. (van) Sonnevelft

Willem Adriaansz

Arie Willemsz (- 1729) AWS

Maarten Ariensz (1663-1721) MSV

Arien Maartensz

Jan Ariensz

Johannes Jansz (1744-1789)

Yda (1785-1854)

Maria (1789-1827)

Jacob Adriaansz

Arien Jacobsz (tr. 1674) AVS

Tobias Jacobsz (-1716) gekroonde hamer

Jan Tobiasz (-1759) gekroonde IS

Maarten Tobiasz (1689-1748) gekroonde hamer, MSV

Arie Tobiasz (1694-1737) IAB, ASV

Tobias Ariesz (1718-1774) IS

Krijn Ariesz (1720-1779) gekroonde 38

Louwrens Jacobsz (-1694) helm, LSV

Dirk Adriaansz

Willem Dirksz

Dirk Willemsz

Johannes (Jan) Dircksz (1722-1792)

Jan Adriaansz (-1707) ISV

Ary Jansz (-1683)

Frans Jansz (-1729)

Staats Jansz (1667-1743) SVS

Bronnen:

1. A. Sonnevelft en J.S. Bontekoe, Het pottenbakkers- en pijpenmakersgeslacht Sonnevelft in Gouda. Ons Voorgeslacht, 51e jrg., no. 470, 1996
2. S. Laansma, Pijpmakers en pijpmerken. 1724-1865. Gysbers en Van Loon, Arnhem, 1977, blz. 31
3. J. van de Meulen, De "gekroonde roos" en andere pijpenmakersmerken van Gouda. PKN, Leiden, 1994, blz. 81